

Læsning burde appasses anderledes, og om der ikke kunde indrettes en Skole ved Universitetet saaledes, at det ødelæggende Manuduktørvæsen blev standset. Det kan komme til at koste noget Mere at udstyre Universitetet saaledes, men jeg tror, at det vil være mere frugtbringende. — Der blev forleden talt om en mulig Deling af det juridiske Studium, saaledes, at forskellige Fag slet ikke blev krævet, og andre i noget mindre Omfang og altsaa en ikke ringe Udvidelse af det Pensum, man har forlangt til dansk juridisk Examen, og at en saadan Examen skulde være tilstrækkelig for Embedsmænd i forskellige Stillinger, hvorimod andre Embedsmænd, f. Ex. de, der skulde være Højesteretsdommere, skulde have en mere udvidet Examen. Jeg antyder dette blot — det ligger noget fjernere her — men hvis der skal være noget Sundt ved denne Bevægelse, som navnlig kan bringe til at lade de berettigede Klager, der nu føres over Længden og Bredden af dette Studium falde, saa vil jeg ønske, at man ved denne Veilighed ogsaa tog dette Spørgsmaal op; thi det kan ikke negtes — det er jo Noget, der gaar gennem Fordringerne ved alle Universiteter, skjøndt Akademikerne sige noget Andet, det gaar besynderligt til. I en Skole staar Rektor i Spidsen med Undervisningsplan og med Pensa; men dog se vi den Fare der, at hver Faglærer trækker saaledes i Sit, at han tilsidst ødelægger Cleven, uden at selve Tilhynsmanden, Rektoren, kan forhindre det. Der er Faren. Men hvilken anden Fare bliver der ikke her ved Universitetet. Man siger nok, der antages en Læseplan, der skal approberes af Ministeriet, efter at være anbefalet af Konsistorium; men følges denne Plan? For det Første vil jeg spørge: Er denne Læseplan overensstemmende med Fundatsens Bestemmelser? Udover Fundatsens Bestemmelser ikke saaledes, at ethvert Bæreeemne som Fag skal være gennemgaaet i 2 Aar? Vægges man sin Examensplan derefter? Nei, ingenlunde! Jeg tror paa Forhaand at kunne sige, efter hvad man veed, om denne Sag, at der er intet Fakultet, der overholder Fundatsens Bestemmelser med Hensyn til Begrænsning af Tid og Omfang, navnlig af Tid. Men naar nu en saadan Forelæsningsplan for et halvt eller et helt eller to Aar er lagt og approberet, er der saa nogen Mand paa hele Universitetet, som har det mindste Tilhyn med, at dette rent udvortes taget holdes? Jeg tillader mig at paasta: ikke en Eneste, ikke En. Hvad har Rektor at bestille? En tilsvarende Virksomhed som Rektor ved en Skole har han ikke. Han repræsenterer;

han holder Taler ved Kongens Fødselsdag, ved Reformationsfejten osv. efter de Forskrifter, som Budene give ham — han vælges jo kun for et Aar, han kjenner Reglerne derfor kun efter Anvisning af Pædellen — det er den almindelige Opfattelse, og den er vist ogsaa rigtig. Altsaa disse 57 Professorer lægge Planer hver efter sit Skjøn for sin Gren af Videnskaben. Der er saaledes et Fag, f. Ex. Jura, der kan være taget paa 10 forskellige Maader efter de forskellige Anskuelser, der gjøre sig gjældende. Og der siges saa: Den Professor, der var i 1840, sagde det, den, der var i 1850, sagde det, den i 1860 sagde det, den i 1870 det, og nu siger jeg det, og saa skulde de Studerende lære disse forskellige Meninger og Fortolkninger paa ethvert Punkt, og derfor blive de to Aar ofte til syv i dette Fag som i saa mange af de andre. Jeg skal i Forbindelse hermed nævne et Spørgsmaal, man vil maaste sige: Gud fri og bevare os, og jeg kunde maaste ogsaa selv sige det; men jeg vil sige: Universitetskontantieren, hvor er han henne? Hvis man havde en Universitetskontantier, saa vilde det vel for Universitetet svare til, hvad Rektor er for den almindelige Skoles Vedkommende, og uden at man behøver Examensdresjur eller behøver at stagnere. Idet man lod sig paavirke af det Ny og Bedre, kunde man godt fortorke og indskrænke de Pensa, som nu kræves, saaledes at man ikke rakte og strakte de unge Mennesker, som fra deres 10de til 18de Aar har siddet paa Skolebenken, endnu yderligere i 6 å 7 Aar, saaledes, at naar de kom ud fra Examensvæsenet, vil det være et stort Held, om de virkelig kunne blive nyttige og gavnlige Mennesker i Samfundet. Der er vel mange Vanskeligheder forbundet med Kontantierembedet; det kan maaste ikke gennemføres, det gaar maaste med det som med Theaterdirektører; det er vanskeligt at holde Styr paa det Hele; men jeg tror, at som det gaar, gaar det ikke paalideligt nok; der skulde være større Enhed i det Hele. Endnu til Slutning vil jeg spørge, om Afgangsbetingelserne for Embedsmænd ikke burde nærmere overveies, ligeledes Universitetets Organisationsforhold, hvis man ikke vil aldeles ødelægge de unge Mennesker ved at proppe dem med Ting, som hverken ere til Nytte for dem selv, for Videnskaben eller for Samfundet. Men saa var der ogsaa Afgangsbetingelserne. Jeg har hørt sige, at nu skulde kun Folk med Udmærkelse eller i ethvert Tilfælde med første Karakter have Afgang til Universitetet. Jeg har forstaaet det helt anderledes, og det da saaledes, at Universitetet netop skal aabne